

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת כי תשא

אור

אפי'חומה היא נבנה עליה טירת כסף ואסידלת היא נצור עליה לוח ארז:

פרשת כי תשא פרק לב (א) וירא העם כי-בשש משה לדרת מן-ההר ויקהל העם עלי-ההר ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו בי-זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מהי-היה לו: (ב) ויאמר אלהים אהרן פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם בנכם ובנותיכם והביאו אלי: (ג) ויתפרקו פליהעם את-נזמי הזהב אשר באזניהם ויביאו אלי-ההר: (ד) ויקח מידם ויצר אתו בחרט ויעשהו עגל מפסכה ויאמרו אלה אלהינו ישראל אשר העלינו מארץ מצרים: (ז) וידבר יקוק אלי-משה לדבר כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים: (ח) פרו מחר מן-ההר אשר צויתם עשו להם עגל מפסכה וישתחו-לו ויזבחו-לו ויאמרו אלה אלהינו ישראל אשר העלינו מארץ מצרים:

השאלות:

והיינו כולנו נביאים. אך זוהמת נחש, היה לנו כמסך מבדיל, לבלתי הדבק בדבר בנו ה'. אך בהר סיני על ידי שפסקה זוהמתן של כולם כאחד לא היה להם מעצר יעצרו מהדבק בו יתברך ולשמוע דבריו יתברך. כי זה חשקו ואין מעכב. ועל כן היו כל עם ה' נביאים. ובזה נחה שקטה השאלה ובטלה לה. הרי שהגיעו לדרגת אדם הראשון לפני החטא שפסקה מהן מיתה כמבואר בזוהר בפרשתנו.

פירוש נשמתן מרוב קדושה:

ג. עוד כתוב בשמות פ"כ (טו) וכל-העם ראים את-הקולות ואת-הלפידים ואת-השפר ואת-ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו מרחק: ומבואר במסכת שבת דף פח ע"ב ואמר רבי יהושע בן לוי כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא יצתה נשמתן של ישראל, שנאמר נפשי יצאה בדברו. ומאחר שמדיבור ראשון יצתה נשמתן, דיבור שני היאך קיבלו? הוריד טל שעתיד להחיות בו מתים, והחיה אותם. שנאמר גשם נדבות תניף אלהים נחלתך ונלאה אתה כוננתה. ואמר רבי יהושע בן לוי כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא חזרו ישראל לאחוריהן שנים עשר מיל, והיו מלאכי השרת מדיין אותן, שנאמר מלאכי צבאות ידון ידון אל תיקרי ידון אלא ידון. הרי שראו בעיניהם את השכינה עד שפרחה נשמתן מרוב קדושה.

כלל ישראל נתרפאו מכל חולי ומחלה:

ד. ומבואר במכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק כ פסוק טז, וכן פרש"י וכל העם ראים וכו' מלמד שלא

שאלת השאלות בפרשתנו כיצד יתכן שעם ישראל אשר חוה את מעמד הר סיני אשר נאמר בו לפני ימים ספורים כל אשר דיבר השם נעשה ונשמע וכעת אומרים אלה אלוהיך ישראל? כמבואר במסכת אבות דרבי נתן פרק כ דבר אחר בני אמי נחרו בי אלו ישראל שעשו העגל. שבתחלה אמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע (שם כ"ד ז') חזרו ואמרו אלה אלהיך ישראל (שם ל"ב ד'): ולחזמיר את השאלה נקדים ונבאר דרגת עם ישראל במעמד קבלת התורה.

אחדות ישראל:

א. כתוב בשמות פ"ט (ב) ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחזו במדבר ויחזו-שם ישראל נגד ההר: ופרש"י והוא מבואר במכילתא דרשב"י ויחזו שם ישראל נגד ההר להלן ויסעו בני ישראל ויחזו בני ישראל נוסעים במחלוקת וחונים במחלוקת, וכאן הוא אומר ויחזו שם חנייה אחת ניתן בלבם כדי שיאחבו זה את זה ויקבלו את התורה. נמצא שהתורה מעידה על מצב עם ישראל במעמד הר סיני באחדות שלא היה כמותו.

פסקה זוהמתן:

ב. עוד מבואר במסכת שבת דף קמו ע"א כתוב שבא נחש על חוה הטיל בה זוהמא. ישראל שעמדו על הר סיני, פסקה זוהמתן. וביאר האלשיך על שמות פרשת יתרו פרק יט פסוק ב וזהו שהטיבו אשר דברו רבותינו ז"ל (שבת קמו א) בנועם מליהם, באומרים, ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן. כי בדבר הזה המה כללו יופי מאמרנו זה. והוא, כי לולא היות בנו זוהמת נחש היינו זכים ומשוללי עכוב לדבר הוא יתברך בנו,

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

אחרי תקופה קצרה בזו יכולים להידרדר ולומר על העגל אלה אלוהיך ישראל?

הרוח הנושבת בציבור לי זה לא יקרה:

הנה בטבעם של בני אדם לבטוח בעצמן וביכולתן ולזאת האדם מרשה לעצמו לעשות דברים ומעשים שיש בהן חשש סכנה אך בוטח שלי זה לא יקרה כי אני חזק ושכלתן השולט על גופי ומעשי, וזו אחת הטעויות של זוגות שבונים ביתם בשפת העם פתוח ומודרני מתוך תפיסה שהם יודעים לשמר את הבית ולגדל דור חדש בתפיסה פחות חונקת לדבריהם ומרשים לעצמם דברים רבים אשר בהן מביאים את עצמן לידי נסיונות ולצערנו בתים רבים נהרסים מכך ואף כושלים בחינוך ילדיהם, ונקח לדוגמה אחד הדברים אשר זועקים עליו כל גדולי הדור ואף רבים פועלים לערוך כנסי התעוררות בעניין פגעי הטכנולוגיה והתקשורת שאינה מבוקרת וחסומה אלא פרוצה לכל דבר ועניין, והרי אין ספק שאנו מדברים כלפי מי שמשייך את עצמו לקהל שומרי התורה והמצוות, אך למרות זאת יש לו את הביטחון שלי זה לא יקרה והוא שולט על עצמו לכל יכשל וכדומה, אולם לצערנו המציאות טופחת על פנינו ואנו עדים למראות ומחזות אומללות כאשר אותם מחזיקי מכשרים אלו בכל רגע נתון נצמדים לקופסה השחורה ומבלים את זמנם ודעתם בכל שמות שאחד כותב לחברו ומתעדים כל תנועה ואמירה שאחד מהקבוצה עשה וסביב זה מתנהלים החיים, ובפרט כאשר גם האשה מחזיקה אותו מכשיר ובדרך כלל יש שוויון זכויות הרי כאשר מגיעים לבית המחזה הנפלא שמצטייר לעיני כל שכל אחד שקוע וצמוד לקופסה השחורה ונעשית שיחת אלימים, וכן הדבר כלפי בניהם שמאוד מפריע להורים שהילדים מפריעים באמצע, וכל המשפחה הופכת למופרדת חוסר אהבה וחמימות וחינוך בהיות והדבר הראשון זה המכשיר שמנהיג את חייו של האדם, זאת ועוד לא רק סכנת חיי הרוח אשר טמון בחובו מאחר ואין חסימה הרי יכול לקפוץ כל סוגי הפרסומות או חדשות ביחד עם כל מראה העריות ואלימות אשר צד עינו של האדם ומרוב שעמום פעמים רבות מסקרן

היה בהן סומין, וממה שנאמר אתה הראית לדעת כי השם הוא האלוקים, מלמד שלא היו בהן טיפשים, וממה שכתוב מן השמים השמיעך, מלמד שלא היו בהם חרשים, וממה שכתוב ויענו כל העם יחדו, מלמד שלא היו בהן אלמים. וממה שכתוב אתם נצבים, מלמד שלא היו בהן חגרים. ומנין שלא היו בהן אחד חושש בראשו וחש בשיניו תלמוד לומר ואין בשבטיו כושל, ובוזה מיושבת קושיית האלשיך כיצד השתתפו כלל ישראל שנעשה גם בגופן שלא בדרך הטבע וכל המחלות והמומין נתרפאו.

גם ראיית הקולות:

ה. עוד פרש"י ומבואר במכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק כ פסוק מו וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים בנוהג שבועולם אי אפשר לראות את הקול אבל במעמד הר סיני כשם שראו את הלפידים כך ראו את הקולות.

הקדימו נעשה לנשמע כמלאכים:

ו. שמות פרק כד (ז) ויקח ספר הברית ויקרא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְקֹוֹק נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע: ומבואר במסכת שבת דף פח ע"א דרש רבי סימאי בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ששים ריבוא של מלאכי השרת, לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע. וכיון שחטאו ישראל, ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה, ופירקום. שנאמר ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב. אמר רבי אלעזר: בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה להן: מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו? דכתיב ברכו ה' מלאכיו גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו, ברישא עשי, והדר לשמע. אחר הדברים האלה אשר ביארנו מעט מגדולת דור דעה ובפרט בעת מעמד קבלת התורה עד שהגיעו לדרגת מלאכים, ובלב אחד, וכאדם הראשון לפני החטא, וראו נסים גלויים ברפואת כלל ישראל אפילו סומים וחרשים ואלמים נגד הטבע, ואף גם זאת ראו את הקולות דבר שאינו נראה. הרי שנכפלת שאלת השאלות הכיצד

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

של מעמד הר סיני כאשר ביארנו לעיל, אולם דווקא התורה מלמדת אותנו חולשתו של האדם שבכל דרגה שיגיע יכול להגיע גם לדבר הכי רחוק מהשכל אם לא ישמור את עצמו.

מעשה של יוחנן כה"ג:

וראיה לכך כתוב בפסיקתא דרב כהנא (מנדלבוים) פיסקא יא ויהי בשלח אמרו עליו על יוחנן כהן גדול ששימש בכהונה גדולה שמונים שנה ובסוף נעשה צדוקי. ונתאר לעצמנו הרי כל כה"ג שנכנס לקודש הקודשים ואינו ראוי מת באותה שנה כאשר היה בימי בית שני שהיו מאות כהנים גדולים מאחר ולא היו מתאימים היו מתים, ואילו יוחנן זכה שמונים שנה להיכנס לקודש הקודשים ולא מת וזה מראה על דרגתו, אך למרות זאת בסוף ימיו בוקנותו כאשר היה כבר בגיל מעל מאה שנים התדרדר והפך להיות צדוקי בגלל שנתחבר להם, ללמדנו שכל עוד האדם חי עלי אדמות אין ערובה וביטחון למצבו ויכול ליפול ברשת יצרו. וא"כ כיצד אותם הכוהנים בגבורתם ושכלם שהם לא ימעדו ולא יכשלו ולהם זה לא יקרה אינם אלא מועים.

מעשה של רב עמרם חסידא ר"מ ור"ע:

ומסופר במסכת קידושין דף פא ע"א כמה מעשיות המלמדות אותנו על גדולי ישראל שבטחו בעצמן והובחר להם שאין לאדם לבטוח בעצמו. מקרה ראשון עם רב עמרם חסידא שפעם צוה לפדות שבויות והעלו אותם לעלייתו וכיון שלעלות לשם היה נעשה הדבר על ידי סולם ביקש שיסלקו את הסולם משם שלא יתאפשר לעלות, והנה בהיותו והיית ארובה מביתו לעליה עברה אחת מהן וראה את פניה מאירים ונתגרה ולכן הלך והביא את הסולם אשר מפני משקלו צריך עשרה אנשים להרימו ומרוב יצרו הגביהו לבדו והתחיל לעלות וכאשר הגיע לאמצע התחיל לצעוק שאש שורפת את עמרם עד ששמעו השכנים וזוה הציל עצמו מכישלון. מקרה שני עם רבי מאיר שהיה צוחק על עובדי עבירה כיצד נכשלים והנה פעם השמן נדמה לו לאשה יפה מאוד והיא מעבר לנהר ובהיות ולא היית סירה לעבור תפס בחבל דק שבו עוברים על המיצר ומאוד מסוכן מרוב שנתגרה בו יצרו, ובאמצע הדרך אמר לו יצרו לולי שמכריזים עליך בשמים היזהרו ברבי מאיר ותורתו הייתי מכשיל אותך. מקרה

אותו כמה דברים אמורים ואידך זיל גמור כאשר בפועל רבים חללים הפילה ונהרסו משפחות וחוסר שלום בית. ולפי כל המחקרים בעולם כולם הגיעו למסקנה שחשיפה זו הורסת ומקלקלת ומשפיעה על התנהגות האדם, אלא אף גם זאת כל נסיעה על הכביש אשר נוסע ברכבו היא סכנת חיים של ממש לו ולסובב אותו מאחר ואינו יכול להתאפק לכל צפצוף ששומע כאילו הדבר כרוך בפיקוח נפש וחייב להסתכל ולהסיח דעתו מהנהיגה ומחקורה בכביש ובכך מסכן חיי בני ביתו והסובבים אותו, כאשר אנו עדים לאסונות רבים בשביל שהסיח דעתו וסטה מהדרך ובשבריר שניה קורא האסון, וכך הדבר בהרבה נושאים סומך האדם על עצמו שלו זה לא יקרה. אולם תורתנו מלמדת שחובה על כל אדם כאשר הוא גדול כקמץ לעשות גדרים וסייגים בכדי לשמר את עצמו מפתיח יצרו ואין לו לבטוח בעצמו וביכולותיו וכמו שאנחנו מתפללים ומבקשים בכל יום אל תביאני לידי ניסיון כאשר נבאר.

הן בקדושי לא יאמין:

לזאת באה פרשתנו ללמדנו אין גדול מדור דעה ואף לאחר שזכו לכל נסי יציאת מצרים ומעמד הר סיני והגיעו לדרגות הגבוהות ביותר ששייך להגיע בן אנוש, ולמרות זאת ירדו עד שאל תחתית ומאמירה של נעשה ונשמע הגיעו למצב שאמרו אלה אלוהיך ישראל, ללמדנו שהן בקדושו לא יאמין, וחובתו של האדם להכיר בחולשתו והשוטה בוטה בעצמו ולבסוף נופל לשאול תחתית ומאבד עולמו בעוה"ז ובבא. כי האדם נוצר עפר מהאדמה ולכן שמו אדם בכדי שידע שאותה עפרורית מלווה אותו כל ימיו עד זיבולא בתרייתא. ובזה נבין את חטא העגל תורתנו הקדושה רוצה ללמד שגם אדם אשר מגיע לפסגה לא יבטח בעצמו ותמיד מחוייב לעשות סייגים וגדרים להינצל ורק בדרך זו יכול האדם להצליח להינצל.

מדוע הזהיר במעמד הר סיני על רציחה וגניבה:

ובזה גם נבין כיצד במעמד הר סיני הקב"ה מצוה על רציחה וגניבה ניאוף וחמדה וכדומה דבר שאינו מתאים כלל למעמד בני דור דעה ועוד במצבם הרוחני

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

ומיוחדים עד שאמרו עליו שהוא עדין להיות הזון איש של הדור הבא, ואכן ישב ולמד בהתמדה גדולה כמה שנים, אולם לפתע ביום בהיר הפך עורו עד לקצה האחרון והתברר שנחשף למדידה המקולקלת והיה רואה סרטי תועבה והדרדר עד שפרק עול התורה והמצוות מעליו וכמובן שנפרדה החבילה ונחרב אותו בית שהיה יכול להיות למגדל אור לו ידעו לעשות גדרים וסייגים. ולצערנו ישנם מעשיות רבות שקראו בזמננו עם רבנים מפורסמים שנפלו ברשת בגלל שלא נזהרו ועשו סייג עד שנכשלו וחרב עולמם רח"ל.

שלישי עם רבי עקיבא שגם היה צוחק על עוברי עבירה כיצד נכשלים יום אחד נדמה לו השמן כאשה יפה בראש האילן גבוה ונתגרה בו יצרו והתחיל מטפס ובאמצע הטיפוס אמר לו היצר שלולי שמכריזים עליך בשמים להיזהר ברבי עקיבא ותורתו הייתי מכשילך. הראת לדעת שאסור לאדם לבטוח בעצמו ולהכיר בחולשתו ועליו להתרחק מן הכיעור והדומה לו.

מעשה בזוג מאור מוצלחים:

ולצערנו רבים הם הסיפורים על חורבן בתים שלא ידעו לעשות לעצמן גדרים וסייגים, ואספר מעשה שהיה לפני כמה שנים זוג שהתחתנו שניהם מצויינים

מוסר השכל:

למדנו מכאן עד כמה חייב האדם להכיר בחולשותיו ולהיות זהיר ונזהר להיות בורח מן העבירה וחשש עבירה כבורח מהאש וסחור סחור אמרין לנזירא בכדי שלא יבא לידי מכשול כי טבעו העפרי כוח השפעתו רב על האדם עדי ביכולתו להפכו עד הקצה השני, ואיזהו חכם הרואה את הנולד כי רק זקני העדה אשר להם עיני השכל רואים למרחוק מה יכול הדבר לגרום בהשפעתו, וחובת השעה להתחזק ולחזק אחרים, כך שכל זוג שבונה את ביתו בכדי שתהיה הצלחה אהבה ואחוה שלום ורעות בבית תלוי כיצד בונים את הבית ומתן הגבולות והסייגים ששמים לעצמם, וכבר אמרו הדרשנים על הפסוק בשיר השירים פרק ח פסוק ט אפיחומה היא נבנה עליה טירת כסף ואפיחלת היא נצור עליה לוח ארז: כי כאשר הבית הוא חומה בבית כזה הולך וקם ארמון טירת כסף, אבל אם הבית כדלת הסובב על צירו שאינו יציב הרי בית כזה לא ניתן לבנות אלא לוח ארזי איוזה קרוון, ולכן כל זוג צריך מתחילת דרכו בחיים לדעת להציב אתגרים בנושאים הרוחניים לדעת לעשות גבולות וסייגים ושמירה על קדושת וטהרת הבית ולא לסמוך על שכלו ויכולתו להתגבר ולשמור את עצמו אלא הדרך הנכונה לעשות חומה בצורה שלא ניתן למעוד, ובעידן המדיה שלנו אשר יכולה לכלות כל חלקה טובה רבים חללים הפילה רח"ל החובה כפולה ומכופלת, ועוד יותר בכדי לגדל ולחנך דור חדש בבית, ובפרט שצריך שיחיה המהנה קדוש בכדי שתשרה השכינה בבית אבל אם נראה בו ערוות דבר השכינה מסתלקת מהבית, כמו שכתוב דברים פרישת כי תצא פרק כג פסוק טו: כִּי יִקַּח אֱלֹהֶיךָ מִתְּהִלָּךְ בְּקֶרֶב מִחֲנֶךָ לְהַצִּילָךְ וְלָתֵת אִיבֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהָיָה מִחֲנֶיךָ קָדוֹשׁ וְלֹא־יִרְאָה בְּךָ עֲרֹת דָּבָר וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ: וכמו כן בכל תחומי החיים כגון כשרות הבית אם מתפשרים הרי בסופו של דבר מרחיקים לכת ואם מציבים גבולות ועקרונות בבית הרי הדבר נשמר ונשרש בבית, ורק בדרך זו ישכון במח ויבנה בית לשם ולתפארת ולגדל בו דור ישרים מבורך ברוח ישראל סבא ותשרה השכינה בביתם תמיד. ושומר נפשו ירחק מהם והמזהיר והנזהר ירבה שלומם כנהר אמן ואמן.

בידידות ואהבה

הצב"י מרדכי מלכא ס"ט

